

ДОДАТОК А
Копії публікацій

**Харківський національний університет
радіоелектроніки**

**Кафедра економічної кібернетики та управління
економічною безпекою**

**СУЧАСНІ СТРАТЕГІЇ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ:
НАУКА, ІННОВАЦІЇ ТА БІЗНЕС-ОСВІТА**

**матеріали
II Міжнародної науково-практичної
конференції**

**2 листопада 2021 року
м. Харків**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ РАДІОЕЛЕКТРОНІКИ

Кафедра економічної кібернетики та управління економічною безпекою

**СУЧАСНІ СТРАТЕГІЇ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ:
НАУКА, ІННОВАЦІЇ ТА БІЗНЕС-ОСВІТА**

**матеріали
II Міжнародної науково-практичної конференції**

2 листопада 2021 року

Харків 2021

УДК 330.341; 338.24; 005 (06)

Сучасні стратегії економічного розвитку: наука, інновації та бізнес-освіта. Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 2 листопада 2021 р.) / За заг. ред. Т. В. Полозової [та ін.]. Харків. ХНУРЕ. 2021. 189 с.

У збірнику містяться матеріали, що були подані на II Міжнародну науково-практичну конференцію «Сучасні стратегії економічного розвитку: наука, інновації та бізнес-освіта» (м. Харків, 2 листопада 2021 року).

Праці науковців охоплюють такі тематичні напрями досліджень: сучасні економічні теорії та історія економічної думки; світове господарство: нові виклики та інноваційні форми міжнародних економічних відносин; єдиний цифровий ринок Європейського союзу; економіка та управління національним господарством; розвиток сучасного підприємництва в умовах впливу та протидії гібридним загрозам; інформаційні технології в бізнесі: електронна комерція та віртуальна торгівля; економіка природокористування та сучасні проблеми охорони навколишнього середовища; демографія, економіка праці, соціальна економіка і політика; бухгалтерський облік, аналіз і аудит: національні особливості та світові тенденції; сучасні математичні методи, моделі та інформаційні системи в економіці; фінанси, страхування та банківська справа, економіка підприємства та корпоративне управління; безпека бізнесу та модернізація бізнес-процесів, інновації в бізнес-освіті.

Для науковців, викладачів, аспірантів, а також фахівців, що займаються дослідженням питань соціально-економічного розвитку та забезпечення економічної безпеки підприємств, галузей, регіонів та країни.

УДК 330.341; 338.24; 005 (06)

Автори є цілком відповідальними за висловлені ідеї, висновки та пропозиції.

Праці відтворюються безпосередньо з авторських оригіналів.

У разі використання матеріалів збірника посилання на авторів і видавця обов'язкове.

Репродукціювати та тиражувати без офіційного дозволу ХНУРЕ забороняється.

ISBN 978-966-659-334-7

DOI: 10.30837/978-966-659-334-7

© Кафедра економічної кібернетики та управління економічною безпекою, 2021

© Харківський національний університет радіоелектроніки, 2021

© Колектив авторів, 2021

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет радіоелектроніки
Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку НАН України
Департамент економіки і міжнародних відносин Харківської обласної державної адміністрації
Українська асоціація з розвитку менеджменту та бізнес-освіти
Державний університет інфраструктури і технологій
Латвійський університет, Латвія
Університет Бабеш-Большой, Клуж-Напока, Румунія
Білоруський національний технічний університет, Білорусь
Вища школа економіки, менеджменту і публічного адміністрування, Словаччина
Громадська організація «Nasz Dom», Польща
Будапештський університет технологій та економіки, Угорщина
Міжнародний інститут інноваційних освітніх технологій
Асоціація «Міжнародний науково-освітній трест»
Громадська організація «Silk Road», Польща
Університет Анже, Франція
Університет національної та світової економіки, Болгарія

ЧЛЕНИ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО КОМІТЕТУ КОНФЕРЕНЦІЇ

Валерій Семенець, ректор Харківського національного університету радіоелектроніки, д.т.н., професор, Україна.

Тетяна Полозова, завідувач кафедри економічної кібернетики та управління економічною безпекою, Харківський національний університет радіоелектроніки, д.е.н., професор, Україна.

Людмила Горохова, директор Української асоціації з розвитку менеджменту та бізнес-освіти, Україна.

Ксенія Якушенко, завідувач кафедри маркетингу, Білоруський національний технічний університет, к.е.н., доцент, Білорусь.

Валерія Прокопенко, директор Міжнародного інституту інноваційних освітніх технологій, д.е.н., професор, Україна.

Надія Белікова, учений секретар Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку НАН України, д.е.н., доцент, Україна.

Петро Лашин, директор Департаменту економіки і міжнародних відносин Харківської обласної державної адміністрації, Україна.

Михайло Фабуш, проректор із закордонних зв'язків, Вища школа економіки, менеджменту і публічного адміністрування, PhD, Словаччина.

Байба Шаврина, д.е.н., професор, Університет Латвії, Рига, Латвія.

Адріана Тирон-Тудор, д.е.н., професор, Університет Бабеш-Большой, Клуж-Напока, Румунія.

Богуслав Біхарський, віце-президент громадської організації «Nasz Dom», Польща.

Надія Дубровіна, координатор міжнародних проектів, Вища школа економіки, менеджменту і публічного адміністрування, к.е.н., PhD з фінансів, Словаччина.

Лазло Вертеші, доцент, Будапештський університет технологій та економіки, PhD з економічних наук, PhD з юридичних наук, Угорщина.

Георгій Іоффе, президент асоціації «Міжнародний науково-освітній трест», Україна.

Яцек Новак, член громадської організації «Silk Road», PhD, Польща.

Девід Кайла, заступник декана факультету права, економіки та управління, Університет Анже, PhD, Франція.

Костадин Коларов, директор Інституту підприємництва, Університет національної та світової економіки, PhD, доцент, Болгарія.

Іріна Колупасва, професор кафедри економічної кібернетики та управління економічною безпекою, д.е.н., професор, Україна, *модератор конференції*.

Олена Мурзабулатова, доцент кафедри економічної кібернетики та управління економічною безпекою, к.е.н., Україна, *секретар конференції*.

Ministry of Education and Science of Ukraine
 Kharkiv National University of Radio Electronics
 Research Center for Industrial Development Problems of National Academy of Sciences
 Department of Economics and International Relations of Kharkiv Regional
 State Administration

Ukrainian Association for Management Development and Business Education
 State University of Infrastructure and Technologies
 University of Latvia, Latvia

Babeş-Bolyai University, Cluj-Napoca, Romania
 Belarusian National Technical University, Belarus

Higher School of Economics, Management and Public Administration, Slovakia Non-
 governmental organization «Nasz Dom», Poland
 Budapest University of Technology and Economics, Hungary

International Institute of Innovative Educational Technologies

International Scientific and Educational Trust
 Association Non-governmental organization «Silk
 Road», Poland University of Angers, France

University of National and World Economy, Bulgaria

MEMBERS OF THE CONFERENCE ORGANIZING COMMITTEE

Valerii Semenets, Rector of Kharkiv National University of Radio Electronics, Doctor of Technical Sciences, Professor, Ukraine.

Tetiana Polozova, Head of Department of Economic Cybernetics and Management of Economic Security, Kharkiv National University of Radio Electronics, Doctor of Economic Sciences, Professor, Ukraine.

Lyudmyla Gorokhova, Director of Ukrainian Association for Management Development and Business Education, Ukraine.

Kseniya Yakushenko, Head of Marketing Department, Belarusian National Technical University, PhD in Economics, Associate Professor, Belarus.

Valeriia Prokopenko, Director of International Institute of Innovative Educational Technologies, Doctor of Economic Sciences, Professor, Ukraine.

Nadiia Bielikova, Academic Secretary of Research Center for Industrial Development Problems of National Academy of Sciences, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor, Ukraine.

Petro Lashyn, Director of the Department of Economics and International Relations of Kharkiv Regional State Administration, Ukraine.

Michal Fabuš, Vice-rector for Foreign Affairs, PhD, School of Economics and Management in Public Administration in Bratislava, Slovakia.

Baibas Šavriņas, Dr. oec., Professor, University of Latvia, Riga, Latvia.

Adriana Tiron Tudor, Dr., Prof. univ., Babeş-Bolyai University, Cluj-Napoca, Romania.

Bogusław Blicharski, Vice-president NGO «Nasz Dom», Poland.

Nadiya Dubrovina, Associate Professor, Csc., PhD, Department of Economics and Finance, School of Economics and Management in Public Administration in Bratislava, Slovakia.

László Vértessy, Dr. habil, PhD jur, PhD oec, Associate Professor, Budapest University of Technology and Economics, Hungary.

Georgii Ioffe, President Association «International Scientific and Educational Trust», Ukraine.

Jacek Nowak, Member of NGO «Silk Road», PhD, Poland.

David Cayla, PhD, Associate Professor of Economics and Vice-Dean of the Faculty of Law, Economics and Management at Angers University, France.

Kostadin Kolarov, PhD, Associate Professor, Director Institute of Entrepreneurship University of National and World Economy, Bulgaria.

Irina Kolupaieva, Professor of Department of Economic Cybernetics and Management of Economic Security, Doctor of Economic Sciences, Professor, Ukraine, *Moderator of the conference.*

Olena Murzabulatova, Associate Professor of Department of Economic Cybernetics and Management of Economic Security, Candidate of Economic Sciences, Ukraine, *Secretary of the conference.*

ЗМІСТ

David Cayla

THE ISSUES OF PUBLIC REGULATION OF COMPETITION..... 9

Kolisnyk M.M.

MESURER LA MATURETE DU DEVELOPPEMENT DURABLE DIGITAL DES
 PETITES ET MOYENNES ENTREPRISES 13

Kolupaieva I.V., Abdulsamad Al-Dhabab

INSTRUMENTS OF ANTI-CRISIS MANAGEMENT IN THE CONTEXT OF
 ENSURING SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF THE COMPANY..... 16

Kolupaieva I.V., Afolabi Ibrahim F.O.

MODELS OF ACCESSING CRISIS MANAGEMENT OF ENTERPRISES
 IN TERMS OF COVID-19..... 18

Kolupaieva I.V., Polozov M.O.

TYPES OF INFORMATION TECHNOLOGIES IN ENTERPRISE
 MANAGEMENT..... 21

Kolupaieva I.V., Polozova O.O.

CLASSIFICATION OF ECONOMIC INFORMATION SYSTEMS..... 24

Kolupaieva I. V., Shaposhnyk B. V.

THEORETICAL ASPECTS OF RISK ASSESSMENT IN THE SYSTEM OF
 ECONOMIC SECURITY OF ECONOMIC ENTITIES..... 26

Kolupaieva I.V., Tkachenko A.G.

MECHANISM OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF THE ENTERPRISE:
 ECONOMIC ESSENCE AND ELEMENTS..... 29

Ovsiuhenko Y.V., Boichenko M.Y.

SYSTEMATIZATION OF THE CREATIVE PROCESS IN MANAGEMENT..... 31

Peresada O.V.

SHADOW COMPONENT OF ECONOMIC ACTIVITY: CONTENTS AND BASIC
 CONCEPTS..... 33

Polozova T.V., Alzoubi Laith Abdel Karim Mohammad

FACTORS INFLUENCING THE INNOVATION AND INVESTMENT
 ACTIVITIES OF THE ENTERPRISE..... 36

Polozova T.V., Kravchenko M.V.

STAGES OF FORMATION OF THE INVESTMENT STRATEGY OF THE
 ENTERPRISE..... 39

Polozova T.V., Kyslichenko A.P.

INNOVATIVE POTENTIAL OF THE ENTERPRISES AS BASE OF ITS
 DEVELOPMENT..... 42

Polozova T.V., Kutsenko Yu.A.

PECULIARITIES OF THE ADAPTATION MECHANISM OF ENTERPRISES TO
 THE CHALLENGES OF THE EXTERNAL ENVIRONMENT..... 45

Polozova T.V., Mokhammed Rabeakh

FINANCIAL POTENTIAL OF THE ENTERPRISE: THEORETICAL
 ASPECTS 48

Polozova T.V., Obeid Lara Hodor

EVALUATION OF ECONOMIC EFFICIENCY OF ENTERPRISE ACTIVITY:
 THEORETICAL ASPECTS..... 51

Polozova T.V., Sheiko I.A.

PERSPECTIVES AND CHALLENGES OF DIGITAL DEVELOPMENT IN
 UKRAINE..... 54

<i>Pribylnova I.B., Muzychenko A.S.</i> METHODOLOGICAL APPROACHES TO ASSESSING THE VALUE OF A BUSINESS.....	57	<i>Кирий В.В., Фастов М.М.</i> СУЧАСНІ СТРАТЕГІЇ ЗАХИСТУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ.....	101
<i>Pribylnova I.B., Pribylnov A.O.</i> IMPACT OF DIGITALIZATION ON THE ECONOMIC SECURITY OF SMALL AND MEDIUM-SIZED ENTERPRISES.....	59	<i>Костін Ю.Д., Швидкий В.А.</i> ОСОБЛИВОСТІ СПЕНАРНОГО ПІДХОДУ В РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКИ.....	103
<i>Sheiko I.A., Kurdenko O.V.</i> ANALYSIS OF FOREIGN DIRECT INVESTMENTS AND INVESTMENT ATTRACTIVENESS OF UKRAINE.....	62	<i>Курденко О.В., Пупова Є.Д.</i> ПОНЯТТЯ ТА ЗНАЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ В ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	106
<i>Sheiko I.A., Nassuf Hamidou</i> ANALYSIS OF MULTI-CRITERIA PROJECT SELECTION TECHNIQUES.....	65	<i>Курденко О.В., Стулак О.М.</i> ЗНАЧЕННЯ КРЕАТИВНОЇ ЕКОНОМІКИ У СТРАТЕГІЧНОМУ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ.....	109
<i>Sheiko I.A., Storozhenko O.V.</i> ANALYSIS OF IT SECTOR DEVELOPMENT IN UKRAINE.....	68	<i>Мурзабулатова О.В., Пономарьов С.В.</i> ПІДХОДИ ДО ФОРМУЛЮВАННЯ ПРИНЦИПІВ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ.....	112
<i>Sheiko I.A., Storozhenko O.V.</i> ROLE OF UKRAINIAN MACHINERY INDUSTRY IN EXPORT DIVERSIFICATION.....	71	<i>Мусієнко В.О., Климетко Д.О.</i> ОЦІНКА ЕКОНОМІЧНИХ РИЗИКІВ У ДІЯЛЬНОСТІ ЕНЕРГОЗБУТОВИХ КОМПАНІЙ.....	115
<i>László Vértesy</i> MUNICIPAL FUNDING VEHICLES IN EUROPE.....	74	<i>Мусієнко В.О., Мандзіна В.І.</i> ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА.....	117
<i>Гришко С.В., Могилат В.А.</i> ЗОВНІШНІ КОМУНІКАЦІЇ БІЗНЕСУ В БЕЗПЕКОВОМУ ЛАНДШАФТІ.....	77	<i>Мусієнко В.О., Образкова І.В.</i> МЕТОДИ АНАЛІЗУ НАПРЯМУ ІНВЕСТУВАННЯ.....	119
<i>Гришко С.В., Пивовар А.О.</i> КОРПОРАТИВНА КУЛЬТУРА ЯК ЕЛЕМЕНТ БЕЗПЕКИ БІЗНЕСУ.....	79	<i>Мусієнко В.О., Шаповалов О.В.</i> СТРАТЕГІЯ FİNTECH В УКРАЇНІ: ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ.....	122
<i>Дідеико Є.В.</i> ІННОВАЦІЙНИЙ ДОСВІД ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА РОЗВИТКУ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ.....	82	<i>Полозова Т.В., Бессараб Д.І.</i> ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ СКЛАДУВАННЯ У ТОРГОВЕЛЬНІЙ ЛОГІСТИЦІ ПІДПРИЄМСТВА.....	125
<i>Дідеико Є.В., Косінов А.І.</i> ОРГАНІЗАЦІЯ КОНТРОЛЮ РІВНЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА.....	85	<i>Полозова Т.В., Бобко Н.В.</i> СХЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПЕРЕВІЗНОГО ПРОЦЕСУ В КОНТЕКСТІ ТРАНСПОРТНОЇ ЛОГІСТИКИ.....	127
<i>Дідеико Є.В., Соломаха І.С.</i> ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ.....	87	<i>Полозова Т.В., Гаджієва Саміра Анар кизи</i> ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА КЛЮЧОВІ ХАРАКТЕРИСТИКИ КОМАНДИ ПРОЕКТУ.....	130
<i>Довгопол Н.В., Ісметієва Н.В.</i> ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ВЗАЄМВІДНОСИНАМИ ПРОЄКТНОЇ ГРУПИ У ПРОЦЕСІ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	89	<i>Полозова Т.В., Сабіров С.С.</i> ОСОБЛИВОСТІ ТА СКЛАД СТРАТЕГІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА.....	132
<i>Довгопол Н.В., Мамедов Руфат Гаїб огли</i> КЛАСИФІКАЦІЯ РИЗИКІВ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ.....	92	<i>Полозова Т.В., Сеїдова Г.М.</i> ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЗАХИСТУ КОМЕРЦІЙНОЇ ТАЄМНИЦІ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	135
<i>Кирий В.В., Башкатов В.А.</i> КОНКУРЕНТНА РОЗВІДКА ЯК ЕЛЕМЕНТ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ.....	94	<i>Прибільнова І.Б., Калітін К.М.</i> ЕКОНОМІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ НАЦІОНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА ЯК ОСНОВА ЕКОНОМІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО ПРОГНОЗУВАННЯ.....	137
<i>Кирий В.В., Володажченко Д.С.</i> ВИКОРИСТАННЯ НЕЧІТКИХ ДАНИХ ДЛЯ ОПТИМІЗАЦІЇ ТРАНСПОРТНИХ ШЛЯХІВ.....	96	<i>Прибільнова І.Б., Шаповалов О.В.</i> ЗАВДАННЯ І МЕТОДИ ПРОГНОЗУВАННЯ НТП НА РІЗНИХ СТАДІЯХ ЙОГО РОЗВИТКУ.....	140
<i>Кирий В.В., Мищеріна Н.В.</i> КОНКУРЕНТНА РОЗВІДКА ЯК ЕЛЕМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА.....	98	<i>Ситігонець О.М.</i> РОЗВИТОК МІЖНАРОДНОЇ БІЗНЕС-ОСВІТИ В УМОВАХ ЦИФРОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД.....	143

<i>Соколова Л.В., Аль-Фахор Ескндер Суліман Салім</i>	
ХАРАКТЕРИСТИКА ВНУТРІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	146
<i>Соколова Л.В., Бузецька Е. І.</i>	
СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА.....	149
<i>Соколова Л.В., Галанов О.Р.</i>	
ПРИНЦИПИ СИСТЕМНОГО ПІДХОДУ ДО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ КОНКУРЕНТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА.....	152
<i>Соколова Л.В., Литвинова А.В.</i>	
ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ПОКАЗНИКІВ ДЛЯ АНАЛІЗУ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ РЕГІОНУ.....	155
<i>Соколова Л.В., Осадчук М.О.</i>	
КЛАСИФІКАЦІЯ ТА МЕТОДИ ОЦІНКИ БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩА ПІДПРИЄМСТВА.....	158
<i>Соколова Л.В., Сажнева Г.О.</i>	
ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ ДІАГНОСТИКИ ВІТЧИЗНЯНИХ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ.....	161
<i>Соколова Л.В., Салай М.В.</i>	
ВИЗНАЧЕННЯ ДЕФІНІЦІЇ КАТЕГОРІЇ «ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА».....	164
<i>Соколова Л.В., Сичова Т.Ю.</i>	
ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ВИРОБНИЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА.....	167
<i>Солодкий В.С.</i>	
СИСТЕМА КОНКУРЕНТНОЇ РОЗВІДКИ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	170
<i>Станьковська Г.М., Коцаба Н.В.</i>	
МАРКЕТИНГ ЯК СКЛАДОВА УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА.....	173
<i>Степанова О.В.</i>	
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ФОРМУВАННЯ, ЗРОСТАННЯ ТА ОНОВЛЕННЯ СКЛАДОВИХ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КАПІТАЛУ.....	176
<i>Степанова О.В., Китицький Л.С.</i>	
ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ РЕКЛАМНИХ ЗАХОДІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	180
<i>Стороженко О.В., Малахова О.Ю.</i>	
ПОРІВНЯННЯ ТРУДОМІСТКОСТІ ВИГОТОВЛЕННЯ КОРОНОК З ВИКОРИСТАННЯМ САД/САМ ТА БЕЗ ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	183
<i>Фісун К.А.</i>	
ВИБІР ПРОЦЕДУР ГРУПОВОГО УЗГОДЖЕННЯ НАПРЯМКУ РОЗВИТКУ ПОЛІГРАФІЇ.....	186

David Cayla,

PhD, Associate Professor of Economics

and Vice-Dean of the Faculty of Law,

Economics and Management at Angers University

THE ISSUES OF PUBLIC REGULATION OF COMPETITION

While the legal framework for competition regulation in Europe has not changed since the Treaty of Rome (1957), the practice of competition law by European authorities and its institutional influence have been transformed (Bütthe 2007). It is now undeniable that competition regulation plays a key role in European institutions and policies. As early as the 1960s, the European Commission made extensive use of competition law (Bradford *et al.* 2019, Marty 2014, Gerber 1994). The principle of free competition has thus been used to harmonize the internal market, liberalize public services, frame industrial policies, negotiate trade agreements, etc. The same principle is invoked today to combat fiscal dumping. Originally, this extensive use was supported by the judges of the Court of Justice, who opted for a «teleological interpretation» of the treaties «based more on the logic of building the internal market and preserving the market process than on the mere sanctioning of abusive practices» (Marty 2014).

If the Commission and the Court of Justice have found themselves in the same interpretative grid, it is also to respond to the ambiguous nature of the texts. Adopted under German pressure (Gerber 1994), the European competition law articles of the Treaty of Rome was the result of a compromise that left much room for interpretation. As a result, the implementation of competition law required a clear theoretical framework to provide the coherence it lacked. This doctrinal framework was provided by the Freiburg School, which brought together economists and lawyers and in which German ordoliberal thought was conceived. «Ordoliberal

Полозова Т.В.,

*д.е.н, професор, завідувач кафедри економічної кібернетики
та управління економічною безпекою,*

Харківський національний університет радіоелектроніки

Бобко Н.В.,

студент,

Харківський національний університет радіоелектроніки

СХЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПЕРЕВІЗНОГО ПРОЦЕСУ В КОНТЕКСТІ ТРАНСПОРТНОЇ ЛОГІСТИКИ

У сучасних умовах господарювання всі підприємства для підвищення рентабельності і конкурентоспроможності прагнуть знизити транспортні витрати. Точний розрахунок логістичних витрат у структурі ціни товару має велике значення для кінцевого споживача як одне з основних джерел економії. Тому необхідність пошуку нових варіантів економії витрат у логістиці пов'язана з розвитком і широким використанням технологій, основних концепцій і принципів сучасної логістики, таких, наприклад, як «точно в строк», «від дверей до дверей» тощо.

Теоретико-методичні аспекти транспортної логістики розглядалися багатьма науковцями, серед яких Н. Смирнова [1], Ю. Т. Боровик, Х. О. Василенко [2], Т. М. Смокова [3], О. І. Кічка [4] та інші.

Метою дослідження є теоретичне узагальнення схем організації перевізного процесу в контексті транспортної логістики.

Перевезення можуть здійснюватися двома способами – прямо кінцевому споживачеві або через розподільний центр. Підвищення ефективності транспортного процесу вимагає впровадження нових підходів до організації перевезень, що і вирішує транспортна логістика.

При розв'язанні задач оперативного планування вантажних перевезень основними економіко-математичними моделями є моделі транспортної задачі і задачі маршрутизації. Розвиток систем доставки вантажів свідчить, що подальша інтенсифікація процесу перевезення можлива тільки за рахунок впровадження принципу фіксованого часу доставки вантажів споживачам, тобто застосування логістичного принципу «точно в строк» [1].

На практиці використовуються три основні схеми організації перевізного процесу, які представлені у табл. 1.

Таблиця 1 – Схеми організації перевізного процесу

Назва схеми	Маршрут	Схема перевізного процесу
1. Один до одного	Маятниковий	
2. Один до багатьох	Маятниковий збірний, розвізний, збірно-розвізний	
3. Багато до багатьох	Кільцевий збірний, розвізний, збірно-розвізний	

Примітка. 1, 2 – відправник вантажу або вантажоодержувач

Джерело: розроблено авторами на основі [1-4]

Схема організації перевезень «один до одного» є найбільш простою з погляду процесу планування і не передбачає рішення транспортної задачі або задачі маршрутизації від підприємства.

У випадку організації перевезення за схемою «один до багатьох» планування діяльності підприємства передбачає вирішення задачі маршрутизації, яке містить [2]:

- задача «ув'язування» рейсів (коли між відправниками вантажу і вантажоодержувачами перевезення здійснюється за маятниковим маршрутом);
- задача комівояжера (коли між відправниками вантажу і вантажоодержувачами перевезення здійснюється за розвізним маршрутом);
- вирішення двох перелічених вище типів задач (коли при організації перевізного процесу використовується комбінований підхід, тобто маятникові і розвізні маршрути).

При організації руху за схемою «багато до багатьох» необхідно розв'язати транспортну задачу, потім задачу маршрутизації.

Таким чином, у роботі узагальнено та графічно представлено схеми організації перевізного процесу «один до одного», «один до багатьох», «багато до багатьох», використання яких забезпечить підвищення ефективності прийняття управлінських рішень у сфері транспортної логістики.

Перелік джерел посилання

1. Смирнова Н. Сутність і складові інфраструктури логістичної діяльності в Україні. *Agrarian bulletin of the Black sea littoral*. 2019. Iss. 94. С. 109-117.
2. Боровик Ю. Т., Василенко Х. О. Транспортна логістика та сучасні складські технології. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2019. № 66. С. 69-76.
3. Смокова Т. М. Визначення поняття та склад транспортно-логістичної інфраструктури. *Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля*. 2019. № 3. С. 160-167.
4. Кічка О. І. Імітаційна модель виробничої та транспортно-складської логістики. *Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля*. 2018. № 2. С. 118-121.

Полозова Т.В.,
д.е.н, професор, завідувач кафедри економічної кібернетики
та управління економічною безпекою,
Харківський національний університет радіоелектроніки
Гаджієва Саміра Анар кизи,
студент,
Харківський національний університет радіоелектроніки

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА КЛЮЧОВІ ХАРАКТЕРИСТИКИ КОМАНДИ ПРОЕКТУ

Командна діяльність персоналу вітчизняних підприємств у сучасних умовах набуває все більшого поширення. Від складу команди, професійної підготовки та кваліфікації її членів залежить ефективність реалізації проекту.

Особливості формування та управління проектними командами досліджувалися багатьма науковцями, таких як Г. І. Євтушенко, С. М. Філоненко [1], Ю. О. Каліман, О. С. Ралко [2], О. Чернега, О. Осичка [3] та інші. Однак особливості умов господарювання та вплив факторів зовнішнього і внутрішнього середовища постійно вимагають трансформації та адаптації існуючих підходів до сучасних реалій, що обумовлює необхідність подальших наукових досліджень.

Метою дослідження є визначення особливостей формування та ключових характеристик команди проекту.

Під командою розуміється колектив (об'єднання людей, що здійснюють спільну діяльність і володіють спільними інтересами), здатний досягати мети автономно та узгоджено, при мінімальному керуючому впливі.

У результаті проведених досліджень виділено ключові характеристики команди проекту, що наведено на рис. 1.

Наукове видання

**СУЧАСНІ СТРАТЕГІЇ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ:
НАУКА, ІННОВАЦІЇ ТА БІЗНЕС-ОСВІТА**

Матеріали
II Міжнародної науково-практичної конференції

2 листопада 2021 року
м. Харків

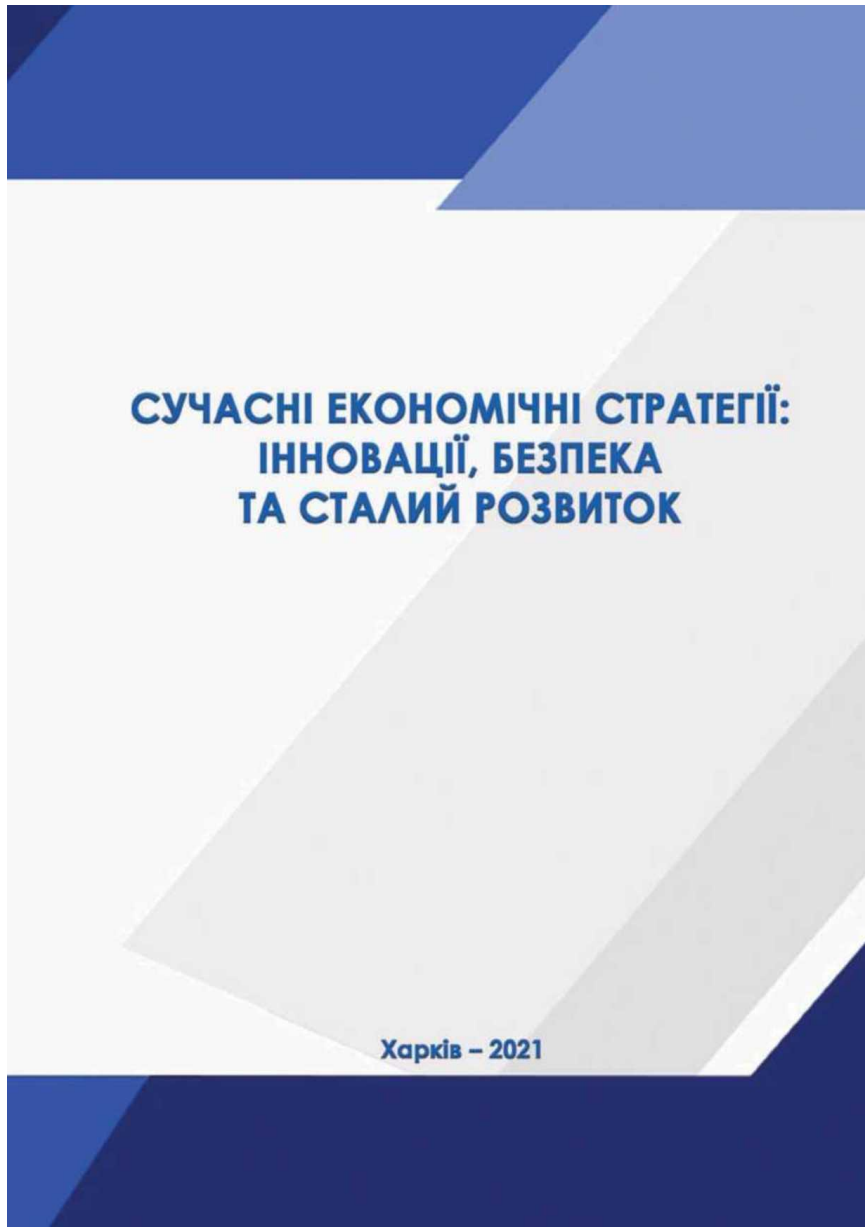
Редактори:
Полозова Тетяна Василівна
Колупасєва Ірина Володимирівна
Мурзабулатова Олена Вячеславівна

Файл надано:
Харківський національний університет радіоелектроніки,
Кафедра економічної кібернетики та управління економічною безпекою,
61166, Україна, м. Харків, пр. Науки, 14,
тел. (057) 702-14-90,
e-mail: sser.conf@gmail.com

Підп. до друку 20.11.2021. Формат 60x84 1/16.
Спосіб друку – ризографія. Умов. друк. арк. 11,0.
Тираж 50 прим. Ціна договірна.

Віддруковано в типографії ФОП Андреев К.В.
61166, Харків, вул. Богомольця, 9, кв. 50.
Свідоцтво про державну реєстрацію
№ 24800170000045020 від 30.05.2003 р.
ep.zakaz@gmail.com
тел. 063-993-62-73

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ РАДІОЕЛЕКТРОНІКИ

Кафедра економічної кібернетики та управління економічною безпекою

**СУЧАСНІ ЕКОНОМІЧНІ СТРАТЕГІЇ:
ІННОВАЦІЇ, БЕЗПЕКА ТА СТАЛИЙ РОЗВИТОК**

Колективна монографія

Харків 2021

УДК 330.131

Рекомендовано Науково-технічною радою
Харківського національного університету радіоелектроніки
(протокол № 13 від 18.11.2021)

Рецензенти

Отенко В.І., доктор економічних наук, професор, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця.

Тульчинська С.О., доктор економічних наук, професор, Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського».

Трохимець О.І., доктор економічних наук, професор, Класичний приватний університет.

Сучасні економічні стратегії: інновації, безпека та сталий розвиток: колективна монографія / За заг. ред. д.е.н., проф. Т.В. Полозової, д.е.н., проф. І.В. Колупаєвої, к.е.н., доц. О.В. Мурзабулатової Харків: ХНУРЕ, 2021. 296 с.

ISBN 978-966-659-336-1

Монографію присвячено дослідженню проблем господарювання економічних агентів на всіх рівнях управління та питанням забезпечення економічної безпеки діяльності окремих підприємств, галузей, регіонів та країни в цілому. Монографія є результатом теоретичних і практичних досліджень з удосконалення науково-методичного забезпечення функціонування суб'єктів господарювання на мікро- та макроекономічному рівнях.

Монографія базується на матеріалах II-ї Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні стратегії економічного розвитку: наука, інновації та бізнес-освіта».

Монографія призначена для науковців, викладачів, аспірантів, а також фахівців, що займаються дослідженням питань соціально-економічного розвитку та забезпечення економічної безпеки підприємств, галузей, регіонів та країни.

Відповідальність за зміст та достовірність матеріалів несуть автори. Редакція залишає за собою право не публікувати матеріали, що не відповідають формату видання, а також істотно змінювати зміст текстів за узгодженням з автором. Думка авторів може не співпадати з думкою членів редколегії.

ISBN 978-966-659-336-1

DOI: 10.30837/978-966-659-336-1

© Кафедра економічної кібернетики та управління економічною безпекою, 2021

© Харківський національний університет радіоелектроніки, 2021

© Колектив авторів, 2021

ЗМІСТ

ВСТУП..... 7

РОЗДІЛ I

СУЧАСНІ СТРАТЕГІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ

Kolupaeva I.V., Polozova O.O.

ROLE AND IMPORTANCE OF INFORMATION SYSTEMS IN THE ECONOMY..... 11

Ovsiuchenko Y.V., Peresada O.V.

SYSTEMATIZATION OF THE CREATIVE PROCESS IN MANAGEMENT..... 16

Sheiko I.A., Kurdenko O.V.

INVESTMENT ATTRACTIVENESS OF UKRAINE..... 21

Sheiko I.A., Storozhenko O.V.

GROWTH POTENTIAL OF UKRAINIAN MACHINERY AS A TOOL FOR EXPORT DIVERSIFICATION..... 29

Sheiko I.A., Storozhenko O.V.

IT SECTOR AS A DRIVER OF ECONOMIC DEVELOPMENT AND INVESTMENT GROWTH IN UKRAINE..... 37

Бабайлов В.К., Мурзабулатова О.В.

РОЗРОБКА ГЛОБАЛЬНИХ СТРАТЕГІЙ ЛОГІСТИКИ..... 44

Геслева Н.В., Прошок І.В., Ришко Ю.М.

ПРОГНОЗУВАННЯ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПОЗИЧАЛЬНИКІВ НА РИНКУ МІКРОКРЕДИТУВАННЯ ЗА ДОПОМОГОЮ МАТЕМАТИЧНИХ МОДЕЛЕЙ..... 51

Ціденко Є.В.

ІННОВАЦІЙНА СТРАТЕГІЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА РОЗВИТКУ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ УКРАЇНИ..... 60

Костін Ю.І., Швидкий В.А.

СТРАТЕГІЧНИЙ РОЗВИТОК ПРИРОДНИХ МОНОПОЛІЙ В ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИЦІ..... 69

<i>Лебедєва Н.А.</i>	
МАРКЕТИНГОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ	
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ.....	81
<i>Муєїєнко В.О.</i>	
ЕФЕКТИВНЕ УПРАВЛІННЯ КОРПОРАТИВНИМИ ЗНАННЯМИ –	
ДЖЕРЕЛО КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ.....	88
<i>Муєїєнко В.О., Образкова І.В.</i>	
МЕТОДИКА ВИБОРУ ОБ'ЄКТА ФІНАНСОВИХ ІНВЕСТИЦІЙ.....	93
<i>Степанова О.В.</i>	
МЕТОДИКА БАГАТОКРИТЕРІАЛЬНОЇ ОЦІНКИ РОЗВИТКУ	
РЕГІОНІВ УКРАЇНИ.....	99
РОЗДІЛ 2	
ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	
ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ	
<i>Kolupaieva I.V., Abdulsamad Al-Dhabab</i>	
THEORETICAL ASPECTS OF CRISIS MANAGEMENT OF	
ENTERPRISES.....	110
<i>Kolupaieva I.V., Afolabi Ibrahim F.O.</i>	
MODELS OF ACCESSING CRISIS MANAGEMENT IN TERMS OF	
COVID-19 PANDEMIC: A FOCUS ON NIGERIAN	
ENTERPRISES.....	116
<i>Kolupaieva I.V., Polozov M.O.</i>	
IMPLEMENTATION OF INFORMATION TECHNOLOGY	
MANAGEMENT AT THE INDUSTRIAL ENTERPRISES.....	122
<i>Pribylnova I.B., Muzychenko A.S.</i>	
PRACTICAL APPROACHES TO BUSINESS VALUE ASSESSMENT.....	128
<i>Polozova T.V., Kyslichenko A.P., Mokhammed Rabeakh</i>	
THEORETICAL AND METHODOLOGICAL APPROACH OF	
DIAGNOSTICS OF INNOVATION AND INVESTMENT	
POTENTIAL OF THE ENTERPRISE.....	136
<i>Polozova T.V., Kutsenko Y.A., Alzoubi Laith Abdel Karim Mohammad</i>	
THE CONCEPT OF ORGANIZATIONAL AND ECONOMIC	
MECHANISM IN THE CONTEXT OF INNOVATIVE DEVELOPMENT	
OF THE ENTERPRISE.....	142

<i>Довгопол Н.В., Ізумецьєва Н.В.</i>	
УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ВІДНОСИНАМИ У	
ПРОЄКТНІЙ ГРУПІ.....	151
<i>Кириї В.В., Водолажченко Д.С.</i>	
ОЦІНКА СПОСОБІВ ВИРІШЕННЯ ЗАДАЧІ КОМІВОВАЖЕРА	
ЗА УМОВ НЕЧІТКИХ ДАНИХ.....	160
<i>Полозова Т.В., Бессараб Д.І.</i>	
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ СКЛАДСЬКОЇ ЛОГІСТИКИ НА	
ПІДПРИЄМСТВІ.....	165
<i>Полозова Т.В., Бобко Н.В.</i>	
АЛГОРИТМ ПОБУДОВИ ТРАНСПОРТНОЇ ЛОГІСТИЧНОЇ	
МЕРЕЖІ ПІДПРИЄМСТВА.....	172
<i>Полозова Т.В., Кравченко М.В.</i>	
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ	
СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА.....	178
<i>Полозова Т.В., Прокопенко В.Ю., Гаджієва Саміра Анар кизи</i>	
ТЕОРЕТИКО-ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ	
КОМАНДИ ПРОЄКТУ.....	184
<i>Соколова Л.В., Аль-Фахор Ескндер Суліман Салти</i>	
ВИЗНАЧЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА	
ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА ТА ОЦІНКА ЙОГО	
СТАБІЛЬНОСТІ.....	191
<i>Соколова Л.В., Сажєєва А.О.</i>	
ТЕОРЕТИЧНА ПЛАТФОРМА ДОСЛІДЖЕННЯ ФІНАНСОВОЇ	
ДІАГНОСТИКИ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	201
<i>Соколова Л.В., Сичова Т.Ю.</i>	
СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ ІННОВАЦІЙНО-ТРУДОВОГО	
ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА ТА ОСОБЛИВОСТІ ЙОГО	
ФОРМУВАННЯ.....	206
<i>Тохтамши Н.І., Кпшиов Д.С.</i>	
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ	
РЕКЛАМНИХ ЗАХОДІВ.....	214

РОЗДІЛ 3	
БЕЗПЕКОВІ ВИКЛИКИ ТА МЕХАНІЗМИ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ	
<i>Peresada O.V., Pribyl'nov A.O.</i>	
ASSESSMENT OF THE LEVEL OF ECONOMIC SECURITY OF SMALL AND MEDIUM-SIZED BUSINESSES IN THE CONDITIONS OF DIGITALIZATION.....	221
<i>Діденко Є.В., Соломаха І.С., Косінов А.Л.</i>	
НАПРЯМИ ПРОТИДІЇ ІТ-РИЗИКАМ У СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА.....	230
<i>Кириї В.В., Мицеріна Н.В.</i>	
КОНКУРЕНТНА РОЗВІДКА ЯК ЕЛЕМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА.....	236
<i>Кириї В.В., Башкатов В.А.</i>	
КОНКУРЕНТНА РОЗВІДКА ЯК ЕЛЕМЕНТ ФІНАНСОВО- ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ.....	242
<i>Кириї В.В., Фастов М.М.</i>	
ВАЖЛИВІСТЬ ЗАХИСТУ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ДЛЯ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ.....	247
<i>Колупасва І.В., Шапошник Б.В., Ткаченко А.Г.</i>	
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ РИЗИКУ В СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ.....	253
<i>Мусієнко В.О., Клименко Д.О., Мандзіна В.І.</i>	
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА.....	260
<i>Полозова Т.В., Обєїд Лара Ходор, Мамедов Руфат Гаїб огли</i>	
УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА.....	266
<i>Полозова Т.В., Сабіров С.С., Сейдова Г.М.</i>	
ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА.....	272
<i>Соколова Л.В., Литвинова А.В.</i>	
НАУКОВО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОЦІНЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ.....	281
<i>Солодкий В.С.</i>	
СТВОРЕННЯ СИСТЕМИ КОНКУРЕНТНОЇ РОЗВІДКИ ПІДПРИЄМСТВА.....	287

ВСТУП

В умовах нестабільності бізнес-середовища, яке характеризується невизначеністю, підвищеною турбулентністю, впливом значної кількості дестабілізуючих чинників, глобальними та локальними викликами, сталий розвиток та економічна безпека країн, регіонів та підприємств у значній мірі залежать від правильно сформованої економічної стратегії. Необхідність постійного її коригування спричинена появою нових факторів підвищення рівня невизначеності: поєднання тенденції до глобалізації бізнесу та водночас намагання втримати вітчизняний бізнес в межах країн, неузгодженість тенденцій інноваційного розвитку та необхідності утримання стабільного рівня прибутковості вже зараз, поєднання відкритості бізнесу до партнерів, бізнес- та наукової спільноти разом із забезпеченням його економічної безпеки.

Протягом останніх десятиліть у світі здійснюється формування єдиного економічного простору, найвищою точкою розвитку якого є процес глобалізації. Незважаючи на те, що пандемічний період поставив міжнародну економічну співпрацю та інтеграцію на тривалу паузу, серед експертної та наукової спільноти поширена ідея продовження інтеграційних процесів як одного із механізмів економічного відновлення.

Україна має всі шанси взяти участь у глобальних інтеграційних процесах. Проте інтеграція України в глобальну економіку потребує постійного розвитку її економічного потенціалу. Особливу роль в цьому процесі відіграє стратегія інноваційного розвитку, яка має спиратися на механізми забезпечення економічної безпеки та відповідати цілям сталого розвитку.

Інноваційний розвиток, впровадження новітніх технологій та діджиталізація бізнесу, освіти та комунікацій вже стали трендом. Компанії прагнуть до інновацій з досить прагматичних причин, насамперед задля збереження та підсилення своєї конкурентної переваги. Проте інновації, що не інтегрують сталого розвитку своєї бізнес-стратегії, ризикують не отримати

Полозова Т.В.,

*д.е.н, професор, завідувач кафедри економічної кібернетики
та управління економічною безпекою,*

Харківський національний університет радіоелектроніки

Бобко Н.В.,

студент,

Харківський національний університет радіоелектроніки

АЛГОРИТМ ПОБУДОВИ ТРАНСПОРТНОЇ ЛОГІСТИЧНОЇ МЕРЕЖІ ПІДПРИЄМСТВА

Сучасні умови господарювання, які супроводжуються посиленням рівня конкуренції на ринку, вимагають від підприємств пошуку шляхів зниження транспортних витрат з метою підвищення рентабельності і конкурентоспроможності. Правильний розрахунок логістичних витрат у структурі собівартості продукції є одним з основних джерел економії загальних витрат підприємства. Тому виникає необхідність пошуку нових шляхів економії логістичних витрат, що пов'язане з розвитком і широким впровадженням технологій, основних концепцій і принципів сучасної логістики. Підвищення ефективності транспортного процесу вимагає впровадження нових підходів до організації перевезень. На вирішення цього завдання і спрямована транспортна логістика.

Теоретичні засади побудови транспортної логістичної мережі на підприємстві досліджувалися у роботах багатьох науковців, серед яких Н. Смирнова [1], Ю. Т. Боровик, Х. О. Василенко [2], Т. М. Смокова [3], О. І. Кічка [4], К. Г. Ковцур, Т. Т. Токмиленко, Н. В. Птиця [5], Т. А. Репіч, І. О. Кот [6], І. П. Мішук, О. Т. Марій, В. Г. Гадада [7], О. В. Назаренко [8] та інші. Проте у роботах вказаних авторів не знайшло відображення єдиного підходу до побудови загального алгоритму формування транспортної логістичної мережі. Тому розробка основних теоретичних положень, спрямованих на розв'язання цього завдання, є актуальним.

Метою статті є теоретичне обґрунтування та розробка алгоритму побудови транспортної логістичної мережі підприємства.

Розв'язання задач планування вантажних перевезень на підприємстві передбачає використання економіко-математичних моделей, основними з яких є моделі транспортної задачі і задачі маршрутизації. Подальша інтенсифікація процесу перевезення можлива за рахунок впровадження принципу фіксованого часу доставки вантажів споживачам, тобто застосування логістичного принципу «точно в строк».

Підприємства на практиці використовують такі основні схеми організації перевізного процесу: «один до одного», «один до багатьох», «багато до багатьох».

Схема організації перевезень «один до одного» є найбільш простою з погляду процесу планування і не передбачає розв'язання транспортної задачі або задачі маршрутизації від підприємства.

У випадку організації перевезення за схемою «один до багатьох» планування діяльності підприємства передбачає вирішення задачі маршрутизації, що містить [2]:

- задачу «ув'язування» рейсів (при цьому перевезення між відправниками вантажу і вантажоодержувачами здійснюються за маятниковим маршрутом);

- задачу комівояжера (при цьому перевезення між відправниками вантажу і вантажоодержувачами здійснюються за розвізним маршрутом);

- вирішення двох перелічених вище типів задач (при цьому використовується комбінований підхід, тобто маятникові і розвізні маршрути).

При організації руху за схемою «багато до багатьох» необхідно розв'язати транспортну задачу, потім задачу маршрутизації.

У результаті аналізу наукових джерел у даній роботі запропоновано алгоритм побудови транспортної логістичної мережі підприємства, представлений на рис. 1.

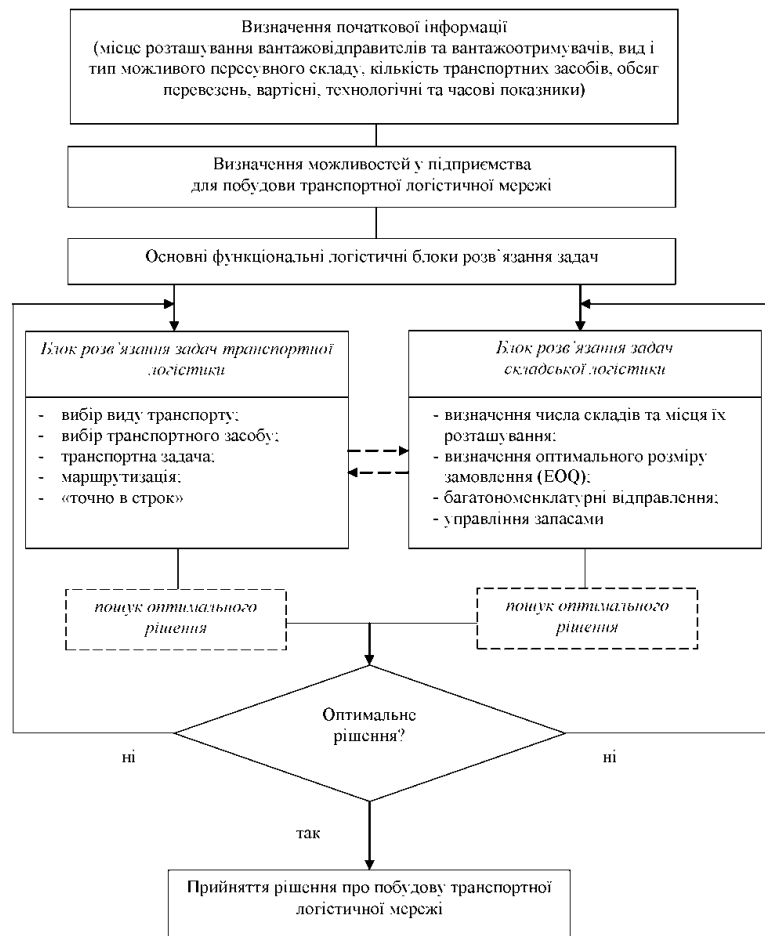

Рисунок 1 – Загальний алгоритм побудови транспортної логістичної мережі підприємства

Джерело: розроблено авторами на основі [2, 3]

Запропонований алгоритм містить найпоширеніші завдання, які пропонується вирішувати в розглянутих функціональних логістичних блоках (транспортному і складському).

Блок розв'язання задач транспортної логістики передбачає:

- вибір виду транспорту для перевезення;
- вибір транспортних засобів та обґрунтування їх кількості;
- розв'язання транспортної задачі (при цьому враховується місце розташування відправників вантажу, вантажоодержувачів, а також наявність складів у певному регіоні);
- розв'язання задачі маршрутизації (це дає можливість реалізувати логістичний принцип «від дверей до дверей»);
- моделювання або оцінка верхньої і нижньої границь часу доставки вантажу відповідно до логістичної концепції «точно в строк».

Часові характеристики доставки вантажу визначаються з використанням статистичних параметрів окремих складових процесу перевезення.

Блок розв'язання задач складської логістики в межах запропонованого алгоритму передбачає:

- визначення числа складів і місце їх розташування, що можуть використовуватися як вантажоутворюючі, вантажопоглинаючі або перевалочні пункти у системі доставки вантажів;
- визначення оптимального розміру замовлення (EOQ) для виявлення необхідної кількості й вантажопідйомності транспортних засобів;
- розв'язання задачі управління багатонаменклатурними запасами, що впливають на оптимальне завантаження транспортних засобів;
- побудову моделі управління запасами, які застосовують у своїй діяльності споживачі.

Варіанти доставки вантажів, що знайдені, перевіряються на відповідність за критеріями «вартість» і «час доставки». Таке порівняння здійснюється на

кожному етапі розв'язання зазначених задач. Варіанти, що не задовольняють висунутим вимогам, відхиляються та не враховуються у подальшому.

Пошук рішення відповідно до запропонованого у даному дослідженні алгоритму здійснюється у вигляді ітераційної процедури з урахуванням взаємозв'язку й взаємовпливу функціональних блоків розв'язання задач транспортної і складської логістики. Отриманий результат на кожному етапі є вихідним для наступного етапу в розглянутому блоці. При цьому він має бути узгоджений з результатами, отриманими в іншому функціональному логістичному блоці. Так, для визначення оптимальної партії замовлення за формулою Уілсона потрібно здійснити розрахунок витрат на транспортування, а це неможливо без розрахунку оптимального маршруту доставки вантажу, що залежить від кількості складів та місця їх розташування.

Взаємозалежність одного функціонального логістичного блоку (транспортного) від іншого (складського) обумовлює необхідність розв'язання задач транспортно-складської логістики ітераційними (покроковим) методом з послідовним перебором найкращих варіантів (при збільшенні кількості складів, зміні місця їх розташування, зміні вантажопідйомності транспортних засобів тощо). Таким чином, на кожному наступному етапі будуть отримані варіанти з мінімальними витратами на транспортування і складування (однокритеріальна задача), один з яких може бути визначений як оптимальний. Знайдене оптимальне рішення є основою для побудови транспортно-складської логістичної мережі в певних умовах. При цьому визначені під час моделювання інші варіанти можуть бути оптимальними при відповідних параметрів та початкової інформації (наприклад, при збільшенні параметра «час» або зменшенні параметра «витрати на складування»). У межах запропонованого алгоритму буде формуватися інформаційна база можливих варіантів доставки.

Таким чином, у роботі узагальнено схеми організації перевізного процесу «один до одного», «один до багатьох», «багато до багатьох». Запропоновано алгоритм побудови транспортної логістичної мережі, практичне використання

якого забезпечить підвищення ефективності прийняття управлінських рішень у сфері транспортної логістики. Перспективою подальших досліджень є розробка математичної моделі планування транспортних перевезень на підприємстві.

Перелік джерел посилання

1. Смирнова Н. Сутність і складові інфраструктури логістичної діяльності в Україні. *Agrarian bulletin of the Black sea littoral*. 2019. Iss. 94. С. 109-117.
2. Боровик Ю. Т., Василенко Х. О. Транспортна логістика та сучасні складські технології. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2019. № 66. С. 69-76.
3. Смокова Т. М. Визначення поняття та склад транспортно-логістичної інфраструктури. *Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля*. 2019. № 3. С. 160-167.
4. Кічка О. І. Імітаційна модель виробничої та транспортно-складської логістики. *Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля*. 2018. № 2. С. 118-121.
5. Ковцур К. Г., Токмиленко Т. Т., Птиця Н. В. Рационалізація транспортної складової в логістичному ланцюзі постачань товарів в роздрібну торговельну мережу. *Вісник Національного технічного університету «ХПІ». Серія: Нові рішення в сучасних технологіях*. 2019. № 10. С. 54-62.
6. Репіч Т. А., Кот І. О. Удосконалення функціонування каналів розподілу за рахунок взаємодії маркетингової та логістичної складової. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 3. С. 61-65.
7. Міщук І. П., Марій О. Т., Гадада В. Г. Інноваційна складова логістичного забезпечення діяльності та розвитку логістичного потенціалу підприємств торгівлі. *Підприємство і торгівля*. 2018. Вип. 23. С. 5-9.
8. Назаренко О. В. Аудит логістичного сегменту діяльності підприємства: складові елементи та пріоритетні напрями. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 11. С. 5-9.

Наукове видання

**СУЧАСНІ ЕКОНОМІЧНІ СТРАТЕГІЇ:
ІННОВАЦІЇ, БЕЗПЕКА ТА СТАЛИЙ РОЗВИТОК**

Колективна монографія

За загальною редакцією

доктора економічних наук, професора Т.В. Полозової
доктора економічних наук, професора І.В. Колупасової
кандидата економічних наук, доцента О.В. Мурзабулатової

Підп. до друку 19.11.21. Формат 60x84 1/16. Умов. друк. арк. 17,2.
Тираж 50 прим. Ціна договірна.

Віддруковано в типографії ФОП Андрєєв К.В.
61166, Харків, вул. Богомольця, 9, кв. 50.
Свідоцтво про державну реєстрацію
№ 2480017000045020 від 30.05.2003 р.
ep.zakaz@gmail.com
тел. 063-993-62-73

